

Dorota Kolany – laureatka nagrody im. S. Dicksteina

Laureatką Nagrody PTM im. Samuela Dicksteina w roku 2007 została Dorota Kolany. Powód przyznania jej tej nagrody jest prosty: od ponad dwudziestu lat działa w Pracowni Matematyki Pałacu Młodzieży w Katowicach. Podjęła tę pracę jeszcze na studiach i doprowadziła ją do stanu, w którym Pracownia i urządzane przez nią imprezy stały się istotnym elementem upowszechnienia matematyki i zdobywania dla niej uzdolnionej młodzieży w Polsce. Pod jej opieką wychowało się wielu późniejszych stypendystów Krajowego Funduszu na Rzecz Dzieci, finalistów Olimpiady Matematycznej, laurea-

tów międzynarodowych konkursów, takich jak „Paryż zaprasza Mistrzów”, „Kangur” czy „Międzynarodowa Konferencja Młodych Naukowców (ICYS)”. Jej działalność pokazuje, jak skromne stanowisko w standardowej placówce kulturalno-oświatowej można wykorzystać do ponadprzeciętnej skutecznej działalności, którą z reguły kojarzymy z uczelniami akademickimi. W tym sensie jej nagroda może się stać sygnałem dla wielu działających na rzecz matematyki bez legitymacji uczelnianej, że ich działalność może być zarówno skuteczna, jak dostrzeżona.

Można by wyliczać liczne, wieloedycyjne imprezy organizowane przez Dorotę Kolany („Nudna matematyka”, „Bajkowe zadania” czy „Przygoda z matematyką”) i zliczać tysiące (naprawdę) młodych ludzi uczestniczących w rozmaitych formach działalności kierowanej przez nią pracowni. Szczególnie jednak warto zwrócić uwagę na fakt, że aby działać skutecznie, potrzebni są współpracownicy. A tych znajduje się dopiero, gdy nasza działalność ma odpowiedni rozmach, skuteczność i atrakcyjną formę. Takim centrum, organizującym wokół pracowni liczny społeczny ruch młodych ludzi (nazwali się „Klubem Spinorów”) są mające już ponad 25 edycji Ogólnopolskie Sejmiki Matematyków. Impreza ta, organizowana wspólnie z Uniwersytetem Śląskim, polega na opracowywaniu przez uczniów zaproponowanych przez jury tematów (corocznie takich opracowań służy ponad 200) – następnie autorzy najlepszych z nich uczestniczą wraz ze swoimi nauczycielami (to ważne) w kilkudniowej imprezie, gdzie prezentują swoje opracowania i oglądają prezentacje zaproszonych ludzi nauki. Nagrody na tych Sejmikach są

trojakiemu rodzajowi: nagroda jury (uczni z UŚ oraz grono wybranych pedagogów), nagroda uczniów-uczestników i nagroda nauczycieli-opiekunów (ciekawe, że często są to nagrody dla zupełnie różnych osób). Tradycyjnie nagrodą są trzy indeksy na Uniwersytecie Śląski, ale zorganizowany wokół Sejmików krąg sponsorów funduje też liczne i wartościowe nagrody rzeczowe. A „Klub Spinorów” to zespół wolontariuszy zapewniający Sejmikom wszechstronne zaplecze od administracyjnego, przez intelektualne, po artystyczne.

Omówiłem szerzej ten przykład, by pokazać to, co najważniejsze: umiejętność gromadzenia ludzi i instytucji do wspólnej społecznie wartościowej działalności. Można jeszcze wymieniać godności Doroty Kolany, w rodzaju wiceprezident ICYS, czy wiceprezes działającego w podobnym kierunku stowarzyszenia „Z Nauką w Przyszłość”, a także spisywać nagrody, w rodzaju „Oskarów Pałacu Młodzieży” (zdobyła go czterokrotnie). Ale najważniejsze jest dostrzeżenie jej ogromnej energii i umiejętności organizowania ludzi.

Marek Kordos

Mikołaj Bojańczyk — laureat nagrody im. K. Kuratowskiego

Mikołaj Bojańczyk urodził się w 1977 roku w Warszawie. Obecnie jest adiunktem na Wydziale Matematyki, Informatyki i Mechaniki Uniwersytetu Warszawskiego, gdzie w 2004 roku uzyskał doktorat nauk matematycznych, a wcześniej w 2000 roku magisterium z informatyki.

W swoich pracach z dziedziny informatyki teoretycznej – a ściślej logiki i teorii automatów – Mikołaj Bojańczyk rozwiązał kilka znanych problemów otwartych, a także wypracował pewną ogólną metodę pozwalającą sprowadzać problemy teorii automatów na grunt algebry. Jego najważniejsze wyniki porównują siłę obliczeniową różnych modeli obliczeń: zwykle wariantów automatów na drzewach lub formalizmów logicznych interpretowanych w strukturach drzewiastych. Przypomnijmy, że drzewa stanowią następną po słowach podstawową strukturę w informatyce.

Już praca magisterska Mikołaja dała podstawę dwóm publikacjom – głównym wynikiem był tu algorytm rozstrzygający, czy dana formuła pewnej logiki temporalnej posiada model skończony. Temat pracy doktorskiej,